

bymisjon

www.bymisjon.no

Hilde Hummelvoll:
- Ingen lykkegaranti

side 10-11

En kirke for alle

Kirkens Bymisjon er opptatt av å bidra for å skape en kirke som er åpen og inkluderende. Dette kan selvsagt fort bli en klisje som alle slutter seg til. Men ordene har et viktig innhold. Vårt oppdrag er å være kontinuerlig opptatt av å skape møteplasser for menneskers liv, lengsel og drømmer.

Kirken skal være oppsøkende og tilstedeværende på en måte som viser Guds nærvær og kjærlighet. Vi ønsker å være tilstede med ord og sakrament i miljøer og på steder der kirken i liten grad er synlig. Derfor holder vi gatedudstjenester og arrangerer lystenning på hybelhus og hospits.

Kanskje det nå er tid for å tenke nytt også på dette området. Hva med nattelivet i Oslo? Hvordan kan vi være tilstede på en måte som synliggjør Guds nærvær? Slike spørsmål må vi være opptatt av og aldri slå oss til ro med at vi har funnet svaret for evig og alltid. Det er behov for nye liturgier og symboler som eger seg for de livssituasjoner som dagens mennesker lever i. Her må vi gå nye veier og våge å la oss utfordre både av andres erfaringer og av de nye kommunikasjonsformene som nå skapes mellom mennesker.

Noen hevder at kirken ikke skal blande seg inn i politiske spørsmål. Selvfølgelig skal kirken gjøre det. Kirken skal avdekke krenkelse, nød og urettferdighet. Kirken vil svikte sitt kall dersom den blir taus og uengasjert når mennesker opplever urettferdighet og undertrykkelse. Kirkens Bymisjon er medansvarlige for å virkeliggjøre kirkens oppdrag. Dette handler selvsagt også om teologi og kirkeforståelse. Den oppstandne Kristus tillater ikke en teologi som undertrykker andre mennesker. Derfor er f.eks spørsmålet om homofile og lesbiske rettigheter mye større og viktigere enn mange ser ut til å mene. Selvfølgelig angår det særlig dem som rammes. Men dette spørsmålet handler dypest sett om en teologi som aksepterer undertrykkelse og krenkelse av menneskeverdet. Evangeliet tar et oppgjør med all destruktiv maktutfoldelse og undertrykkelse. Kirken må være opptatt av å etablere fora for selvkritikk som forsøker å avsløre nye arenaer for slik maktutøvelse.

Menneskets higen etter å undertrykke hverandre har alltid vært en fristelse for menneskeheten. Kirken må være en aktør som er opptatt av makt og maktforvaltning – både innenfor kirken og i samfunnet for øvrig. Det er først da vi kan være en sann kirke for alle.

Helen Bjørnøy
generalsekretær

BYMISJON

Informasjonsblad for Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo
Tollbugata 3,
0152 Oslo
Telefon 22 36 55 00

Redaktør:
Per Frogner

Journalist:
Margrethe Høydalsvik

Layout:
IhlCom, Torstein Ihle
Jorunn Waaler

Foto forsiden:
Margrethe Høydalsvik

Hjemmeside:
www.bymisjon.no

E-post:
firmapost@skbo.no

Trykk:
Glomvik trykkeri

Opplag:
45 000

NIK-kontrollerte
innsamlingskonti:
Post- og bankgiro 105
eller 7011 05 18

Kronprinsparet. Kronprinsen roste arbeidet som blir gjort ved Aksept og er glad for kunnskapen de har fått om og på stedet. Foto: Aksept

Kongelig gjenvisitt på Aksept

Kronprinsparet var 17. februar formiddagsgjester ved "Aksept – senter for alle berørt av hiv" i Oslo (Kirkens Bymisjon).

Kronprinsen og Kronprinsessen hadde selv ønsket å besøke Aksept, og har vist stort engasjement i HIV/AIDS-spørsmålet både utenlands og her hjemme.

I løpet av en drøy time møtte de kongelige flere hiv-positive til samtale og omvisning. De fikk bl.a. høre at det aldri har vært så mange hiv-positive i Norge som nå (minst 2.300-2.500).

Kronprins Haakon og Kronprinsesse Mette-Marit ble vist rundt av brukere på de ulike avdelingene. I døgnavdelingens velfylte stue ble det servert kaffe og kaker og tre brukere sang og leste egne dikt. Det ble et varmt og hjertelig møte.

Etter besøket sa Kronprinsessen: - Det er viktig å huske på at alle som rammes av HIV først og fremst er enkeltmennesker. Hun understreket at hver og en har sin egen historie. Kronprinsen roste arbeidet som blir gjort ved Aksept og er glad for kunnskapen de har fått om og på stedet.

Takk for sist

Kronprinsparets besøk var på en måte gjenvisitt og et hjertelig "takk for sist".

I forbindelse med TV-aksjonen 2004, inviterte Kronprinsparet til gjestebud på Skaugum, der flere Aksept-brukere var til stede. Senere deltok Kronprinsparet på Aksepts solidaritetsgudstjeneste i Oslo domkirke i forbindelse med verdens aidsdag 1. desember 2004.

Kunstneren Sverre Morken og generalsekretær Helen Bjørnøy hadde en stor og stolt dag da Bymisjonsfrimerkene ble lansert. Foto: Margrethe Høydalsvik

Kirkens Bymisjon på frimerke

Nå møter du Kirkens Bymisjon også på nye frimerker. I forbindelse med organisasjonens 150-årsjubileum har Posten utviklet og utgitt to frimerker i stort opplag med motiver fra Kirkens Bymisjons historie og arbeid.

Det er kunstneren Sverre Morken som har utviklet de to frimerkene med utgangspunkt i fotomateriale fra Bymisjonens arkiv. Måltid og tidsspenn preger de to motivene. På det ene frimerket ser vi matudeling fra daværende Oslo Indremisjons dagvarmestue som i 1953 hadde 21 000 besøk! Det andre frimerket viser nattverdutdeling i rusmiljøet under en av Bymisjonens gategudstjenester i ny tid. De to frimerkene er trykket i opplag på ca en million og 750 000 eksemplarer og vil være i daglig bruk som vanlig brevporto.

Under frimerkelanseringen, fredag 4. februar, fikk Bymisjonen et innblikk i filatelistenes verden. Over hundre frimerkesamlere møtte opp på Bymisjonscenteret for å være med på avdukingen av Postens nye frimerker denne dagen, og kjøpe førstedagsprodukter. Kjøperne stod også i kø for å

få sine førstedagsprodukter signert av de kunstnerisk ansvarlige, og "vår" mann Sverre Morken signerte i nærmere tre timer i strekk.

Det er fortsatt mulig å få kjøpt frimerkeheftene i samlersett og førstedagskonvolutter ved postkontorene.

Jubileumshelg i stort format

150-årsfeiringen for Kirkens Bymisjon ble en storstilt, intim, høytidelig og frodig festhelg i stort format.

110
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
150 ÅR

Fest og varmetue i Oslo Spektrum
Bymisjonsansatte, frivillige, gjester, brukere, artister og andre preget kjempehuset Oslo Spektrum hele lørdag 23. januar og bygget opp en festforestilling som til slutt ble tatt imot av 4300 gjester!

Humor og høytid

Det varierte programmet gjorde sterkt inntrykk: En lettflytende blanding av humor og høytid, intervjuer, fortelling og musikk fra både profesjonelle artister og bla. personalkoret ved Vålerengen bo- og servicesenter. Underveis i programmet fikk publikum møte både ansatte, frivillige, pårørende og brukere i form av korte filmglimt var virksomhetene. Det hele ble sikkert, underholdende og fortellende bundet sammen av programlederparet Hilde Hummelvoll og Petter Nome.

Brukere laget kulisser

Scenografi og scenebilde viste seg å være et frodig og lunt bymisjonsuttrykk som bidro til noe så sjeldent som intimitet i kjempesalen Spektrum. Et viktig innslag i det visuelle uttrykket var bruken av glassmalerier fra en av bymisjonens tidligere småkirker. Det var scenografen Even Børsum som hadde sørget for den originale sceneriggen i samarbeid med brukerne ved snekkerverkstedet på Veslelien behandlingssenter.

Milliongave

Den største overraskelsen kom da Gustav Heiberg Simonsen, styreleder i Scheiblers legat overrakte 1 million kroner til Helen Bjørnøy, som bursdagsgave til bruk for organisasjonsutvikling! Statsminister Kjell Magne Bondevik overrakte et stort el-piano i gave, for bl.a. gatebruk. – Dere er som Guds hender i byen, sa statsministeren. Dere har husket kjærligheten og dere er lyset som skinner der det trengs. Dere er faglige sterke og er profesjonelle i ordets beste forstand, sa han.

Varmestue

Varmestuen i korridorene inneholdt "erindringssrom", et enormt lysteningssted med plass til tusenvis av lys, bildevisninger, matservering, gjettepost, gratulasjonsstand og mye mer. På skjermer over alt rullet bymisjonshistorien og inne i salen var det til og med levende film fra organisasjonens 70 første år.

Sagt om Kirkens Bymisjon:

Festen på torget var en gave fra Oslo kommune, og vert og ordfører **Per Ditlev Simonsen** åpnet talerekken med å takke for Bymisjonens varme, kvalitet, fokus på menneskeverd og engasjement for menneskene i byen.

Motkultur

– Dere er både motkulturelle og medstrøms, sa ordføreren og pekte på evnen til å tro på det beste i mennesket og gi på for de som har fått sine drømmer knust.

Hånd og holde i

karakteriserte jubilanten som raus, rask og modig og sterkt inspirert av verden omkring. Takk for at dere så tydelig og praktisk gir en hånd å holde i. Vi er heldige som har Bymisjonen, sa statsråden som også roste evnene til å forløse så mye frivillighet og kultur. Kulturen sitt språk er Bymisjonens språk, og dere konkretiserer evangeliet. Rynkene i deres ansikt er både smilerynker og bekymring. Dere gjør ikke forskjell på folk og møter hele mennesket, sa statsråden.

Gammelt partnerskap

Byrådsleder **Erling Lae** forholdet mellom Oslo kommune og Kirkens Bymisjon som kjærlighet i "et gammelt partnerskap", der de to nok kan irritere seg over hverandre, men som alltid stiller opp sammen og for hverandre når det gjelder. – Dere har evnen til fornyelse og ser storbyens behov. Jeg ønsker dere brysomt til stede fra nå og inn i evigheten! hilste Lae.

Blant folk flest

Tina Vik, nestleder i Kirkerådet, hilste på vegne av Den norske kirke: – Kirken er stolt av dere. Dere har stor betydning og en høy stjerne blant folk flest. Vi ser på Bymisjonen som en fortropp – for at vi andre skal følge etter. Velferdsalliansens leder **Leif Mørkved** talte om norsk velferdspolitik i revers og takket Bymisjonen for at den stiller opp med det storfunnet ikke har prioritert. Diakonilederne var representert ved **Johan Arnt Wenaas** (Kirkens Sosialtjeneste):- Fortsett å rope å vegne av dem som ikke har den sterke røsten i samfunnet, sa Wenaas. HSH-leder **Inger Johanne Wremer** takket for at Bymisjonen praktiserte det grundtvigske ordtak om "menneske først og kristen så" i sin utrettelige kamp for enkeltmennesker, og ønsket organisasjonen som "evig" medlem i arbeidsgiverorganisasjonen HSH. Til slutt takket **Berit Wenaas** (styreleder). Til Erling Lae kvitterte hun og sa: – Jeg beklager ikke vår bryksomhet. I et dynamisk samarbeid skal vi bryne oss på hverandre og puste hverandre i nakken!

Håpslyset

Festkvelden ble avsluttet etter en sterk håpslisen fra Helge Fisknes (utrolig hvordan en bitte lite te-lys kan sees gjennom hele Oslo Spektrum i mørket!). Alle medvirkende kom tilbake på scenen og sang den gamle salmen "O bli hos meg". Da var det mange som var takknemlige for at de på en eller annen måte er knyttet til det store fellesskapet "Kirkens Bymisjon".

Festgudstjeneste og kirkesuppe

Jubileumsfeiringen fortsatte søndag med festgudstjeneste, torgliv, kirkesuppe og offentlig mottakelse i et stort telt på Stortorget. Frelsesarmeens korps spilte på torget i timen før gudstjenesten. En tydelig og visjonær handling var det da menigheten bokstavelig talt toget inn i kirken fra torget, ledet av av Carl Petter Opsahls klarinett og en trommeslager. Gudstjenesten i Oslo domkirke ble en sterk, varm og høytidelig opplevelse for mange, der Gunnar Stålsetts preken ble et høydepunkt. Han

talte om Bymisjonens sjel og særpreg, holdt opp mot det sentrale evangeliske budskap om nåde og praktisk nestekjærlighet som en kilde for alle mennesker. Les Stålsetts tale på side seks i dette bladet.

Suppe, bål og gode ord

Både Kronprins, statsminister og flere regjeringsmedlemmer var tilstede og deltok i gudstjenesten. Til pressen på kirkebakken etterpå sa Kjell Magne Bondevik: - Våre byer hadde vært kaldere uten Kirkens Bymisjon.

Etter gudstjenesten var det nytt folketog over torget med suppestasjoner og tønnebål – og inn i et stort telt der en rekke offentlige personer gratulerte Bymisjonen med 150-årsdagen.

Foto: Terje Rygg, Lars Flydal, Kirkens Bymisjon

Ved nådens nullpunkt stiller vi alle likt

Biskop Gunnar Stålsetts preken ved jubileumsgudstjenesten for Kirkens Bymisjon i Oslo domkirke 23. januar gjorde sterkt inntrykk på mange. Stålsett har i sin biskopsperiode vært en nær samarbeidspartner for Bymisjonen, og har i en årrekke blant annet deltatt på gate-gudstjenester i Oslo sentrum. Her bringer vi utdrag av talen Gunnar Stålsett holdt få dager før han trådte tilbake fra sin tjeneste som Oslos biskop.

Bymisjonsveien går fra torget til nattverdbordet og ut igjen. Bymisjonsveien er ikke en blindgate. Den er en ferdssåre der ingenting menneskelig er ukjent. Den er nådens vei for alt som hører menneskelivet til.

Egentlig representerer Bymisjonen et veivalg i kirken. Det dreier seg om 150 års tolkningshistorie av evangeliet.

Det dreier seg om synet på mennesket, på hvem som er utenfor og hvem som er innenfor. Og det dreier seg om den radikale, og derfor sanneste tolkning av evangeliet. Den som går til roten av det menneskelige og det guddommelige – og som trives der.

Det dreier seg om at nåde ikke er et tilleggsgode for de som har alt fra før. Nåde er heller ikke en formildning av straff med ett år eller to. Nåde er en måte å møte livet på. Ved nådens nullpunkt, stiller vi alle likt. Gud lar det regne over rettferdige og urettferdige, et regn av nåde som gir solskinnssdag i våre liv.

Evangeliet gir ingen oppmuntring til salongfromhet eller til fariseisk ordkløveri. Evangeliet gir ikke grunnlag for et sosialt og åndelig apartheid, et skille mellom dem og oss, mellom fattige og rike, brukere og misbrukere, heterofile og homofile, innvandrere og utvandrere. I Guds husholdning er vi alle brukere - av tilgivelse. Det kristne liv må alltid leve i nådens nullpunkt.

"Med hjertet midt i byen" er Bymisjonens motto for jubileet. Det kunne også vært: Med byen dypt i hjertet. I denne gudstjenesten feirer vi menneskelighetens stemme i vår by, slik den etter hvert er kommet til mange byer i vårt land.

Slik er nestekjærlighetens hjerteslag; det pumper liv i ethvert samfunn som er i ferd med å stivne av velstand eller bukke under av fattigdom. Det holder liv i en kirke som er kommet i åndenød fordi den hyller boksta-

ven som slår i hjel og glemmer ånden som gjør levende. Et hjerte holder livet oppe og legemet sammen.

Bymisjonen ble gjennom årene en annerledes vekkelsesbevegelse - med varm røst for de svake og skarpe ord til de sterke. Den profetiske røst om rett og rettferd. Modige ledere og medarbeidere har noen ganger måtte vise at barmhertigheten må våge å være urettferdig. Må ta parti, må tåle at ikke alle utsagn balanseres. Må våge skarpheten. Det er denne ekte og dype fromhet som gjør Bymisjonen til en Jesusbevegelse. I samfunnets randsoner ser vi med størst tydelighet hva evangeliet betyr. For det som mennesker setter i randsonen, det setter Jesus i sentrum.

"Jeg var sulten... jeg var tørst... jeg var fremmed... jeg var uten klær... jeg var syk... jeg var i fengsel". Det handler om menneskelig sårbarhet og guddommelig sårpleie. Det handler om selve kjernen i den kristne tro. Jesus er bærer av vår sårbarhet og av Guds sårbarhet fordi han gjør seg til ett med oss. Derfor er evangeliet ikke et påheng, men det som informerer og inspirerer vår visjon av Guds rike. Derfor er gudstjenesten et helbredende sted. Derfor feirer vi nattverden som styrkemåltid mot alle former for mismot. Det er Bymisjonens signatur, dens sjel, dens identitet.

Det er et talende symbol Bymisjonen har valgt; En rått tilhugget brostein med plass for et lite lys. Det varmer selv steinen. Den forandrer karakter fra å stenge lyset ute, til å bli staken som lyset står i.

Slik også med korset. Et rått tilhugget tre. Et vendepunkt i historien. Fordi Gud i sin uendelige kjærlighet ikke lot skuffelsen ta overhånd, men dristig valgte å satse videre på mennesket. Han elsket oss først. Og han elsker oss ennå.

Aage Müller-Nilssen

Om nødvendig – med ord

– Handling og holdning er viktigere enn ord og meninger. Vårt oppdrag er å vise Kristi nærvær i praktisk omsorg. Det utfordrer etablerte former og sannheter. Det blir gjerne radikalt.

Aage Müller-Nilssen, nyslått ridder av St. Olavs orden etter bl.a 24 år som generalsekretær for Kirkens Bymisjon setter ord på kjernepunktene i det som ble hans retning, profil og erfaring som bymisjonsgeneral. Han kan se seg tilbake nå. Fortsatt aktiv bymisjonsprest, men med den store ledergjerningen bak seg. Han har puttet penger på parkometeret for å ha tid til å fortelle. Moderne snauklippet, hvitskjegget og avslappet ser han tilbake på et til dels dramatisk lederliv, som startet brattere enn noen hadde tenkt. Det ble hans livsverk.

I 1973 ble han overtalt av daværende generalsekretær Olaf Hillestad til å ta jobben som assisterende generalsekretær. Etter få måneder viste det seg at Hillestad var alvorlig syk. Han døde i januar 1974 og den 33 år gamle presten Aage Müller-Nilssen var den som måtte overta.

- Hadde jeg sittet i styret den gangen, hadde jeg ikke våget å ansette en som meg, har han sagt siden. Han kunne for lite om helse- og sosialsektoren, han hadde aldri ledet en større virksomhet, hans presteerfaring var kort. - Jeg følte det som å stå på toppen av Holmenkollbakken. Jeg tenkte: Den eneste måten å klare dette på er jo å satse, tro at det går – og dra til litt. Han dro til så det syntes. Gjennom et par årtier som bymisjonsgeneral bidro han sterkt til moderniseringen av diakonibegrepet, sørget for betydelig vekst i organisasjonens virksomhet, ble en synlig og radikal samfunnsprofil og gjorde ord som kompetanse, frivillighet og profesjonalitet til søyler i omsorgsarbeidet.

- Du overtok en organisasjon med 10 institusjoner. Nå har bymisjonen i Oslo

Tegning: Tom Gundersen 1977

nærmere 40 virksomheter, 1200 ansatte og ca 1000 frivillige. Hvorfor var det viktig å bli så stor?

- Vekst er ikke viktig i seg selv. Men enhver organisasjon må ha en forandringsberedskap. Vi må ha et kritisk blikk på hva vi vil. Det betyr ikke nødvendigvis vekst. Men hos oss vokste arbeidet. Grunnlaget ble lagt allerede på 60-tallet under generalsekretær Andreas Grasmø som sørget for betydelig vekst i samarbeid med offentlige myndigheter. Noen mente at vi skulle droppe store institusjoner for å være lett bevegelige i stedet. Jeg har alltid ment at diakoni og kirke skal være på flest mulig steder i helse- og sosialarbeidet. Det er vårt oppdrag å møte mennesker i alle slag livskriser. Vi bør og skal dekke både rusbehandling og eldreomsorg. Diakonien kan ikke overlates til det offentlige.

- Men samarbeidet med det offentlige ble betydelig i din ledertid?

- Ja, men det skjedde ikke uten kamp. Samtidig med en kraftig utvikling på den sosiale sektor, vokste også skepsisen til at kirkelige organisasjoner skulle utføre arbeidet. Tidligere helsedirektør Karl Evang var for eksempel sterkt kritisk til at vi skulle og kunne drive pionervirksomheten T5 for det nye rusmiljøet. Vi måtte kjempe med mye gammeldags dogmatikk og bevise at vi sto for rettferdighet og faglighet, ikke veldedighet.

Tro og fag

Diskusjonen om det kirkelige sosiale arbeidet skapte kraftige debatter på flere fronter i Aage Müller-Nilssens ledertid. Det handlet både om faglig tillit til kirkelige miljøer og heftig gjennomgang av hva den kirkelige diakonitjenesten

Profilert og dynamisk organisasjonsleder gjennom mer enn to tiår.

egentlig skulle inneholde.

- Jeg har et drivende godt manus et sted om profesjon og livssyn, smiler "gamlegeneralen". Det var nødvendig med et filosofisk og ideologisk oppgjør som viste verdienes betydning innenfor faglig arbeid. Den kristne ideologi må være Jesu kjernebudskap om å forkynne og helbrede. Vi skal engasjere oss bredt og profesjonelt i alle sider av menneskelivet. Mye løftes av det offentlige, men det fritar ikke kirken for sitt oppdrag. Derfor må vi samarbeide på høyt faglig nivå i møte med sykdom og lidelse. Dessuten har diakonien noe å tilføre den faglige tenkningen. Den gir impulser basert på menneskesyn og etikk. I de seinere årene er det blitt økende forståelse for dette.

Det var store konflikter på 70-tallet om forholdet mellom tro og faglighet. Aage sto midt i det. En høykirkelig fløy mente at diakoni var en kirkeleg tjeneste som bare kunne utføres av troende. Andre sa at "fag er fag – og tro er noe annet – hold det adskilt!" Som diakonileder avviste Aage begge fløyer: - Diakoniooppdraget er ikke avhengig av individuell tro og fromhet. Det er det praktiske uttrykket for Kristi nærvær som er avgjørende. Her er vi på trygg luthersk grunn. Dette er krevende og vanskelig. For det kristne menneskesynet skal gjennomsyre det vi gjør, evangeliet skal være tydelig tilstede i våre hus, men ikke som krav om omvendelse. 80-tallet gjorde denne samtalen lettere, fordi det utviklet en større anerkjennelse av at alle faglige spørsmål aktualiserer et verdigrunnlag.

Om nødvendig med ord

Med vekt på faglighet og en stor profesjonell stab har Kirkens Bymisjon flere ganger fått kritikk for å være for lite forkynnende og kristelige. Aage Müller-Nilssen er vant til å svare på den kritik-

Fortsatt aktiv som bymisjonsprest midt i mylderet.

ken. – Vi siterer gjerne Frans av Asissi som sa at "Vi skal forkynne evangeliet – om nødvendig med ord". Det viktigste er hvordan vi kan bidra til Kristi nærvær i verden gjennom å tjene og hjelpe. Så bruker vi ordenes vitnesbyrd når det er riktig. Derfor er vi alltid klare til å snakke om tro når noen vil det, men vil aldri presse noen inn i slike samtaler. Det var i Aages tid at alle bymisjonsinstitusjoner fikk "stille rom" for lystenning og ettertanke. Han ansatte også gateprester for å ta gudstjeneste og nattverd ut på torg og gater der budskapet handlet mer om påminnelse enn om omvendelse.

Den radikale

- *Hvorfor har du – og Kirkens Bymisjon ofte havnet på radikale svar i samfunnsdebatten?*

- Nær kontakt med de som har det vanskeligst skaper ofte et annerledes perspektiv enn det teoretske. I nærkontakt ser man tydeligere at noe må forandres. At felles sak blir nødvendig for å komme videre. En annen grunn er at organisasjonen på 60- og -70-tallet ble et sted og en kanal for unge kristne radikale. Det skapte en tradisjon. Han nevner eksemplet med oppstarten av behandlingstilbudet T5 da narkotikautfordringen var ny i norske byer.

En ung Kirsten Eeg og hennes mann "JOE" så at noe måtte gjøres på området og tok tak grunnfestet i en politisk, evangelisk radikalisme. Slik startet de et av de første behandlingstilbudene på området i Norge.

De skarpe debattene har vært mange. Aage har selv flyttet sine standpunkter betydelig i årenes løp. Homofilspørsmålet er et eksempel. Han startet som de fleste andre MF-teologer med konklusjonen om at homofilt samliv var etisk og teologisk umulig.

- Møtet med homofiles liv og smerte gjorde at jeg måtte tenke annerledes, sier han. Han ble en av de første kirkeledere som anerkjente homofilt kjærlighetsliv som like helt og etisk forsvarlig som det heterofile forhold.

- Dette er et typisk eksempel på kirkens forhold til samfunnsdynamikk. Det samme har skjedd med synet på f.eks slaveri, stemmerett, kvinnelige prester og skilsmisse. Kirken har også måttet forandre syn underveis. Vi ser og skjønner mer i nærkontakt med mennesker - og tolker på nytt. Det handler om anvendelse av grunnleggende verdier i en aktuell situasjon!

Homofildebatten er fortsatt sterkt tilstede i kirken. Den tidligere bymisjonsgeneralen har møtt spørsmålet hver gang han har vært fødselshjelper for nye bymisjonsstiftelser rundt i landet. Er han lei homo-debatten?

Treg kirke

Han tenker seg om. Vrir litt på ordene: - Jeg er lei meg fordi vi i kirken er så seine med å endre oss. Vi tror at alt handler om bibelstrokap, mens mye egentlig er kirkepolitikk.

Det kan være ganske primitive maktmekanismer som styrer utviklingen. Vi burde være mer opp-tatt av å åpne kirken. Kirken gjør mange mennesker vondt med sin makt. Det er tankevekkende at de to mest konservative institusjonene i det norske samfunnet er Kirken og Forsvaret.

Den 65-årige radikaleren lener seg tilbake i stolen, sukker og legger hendene bak hodet:

- Jesus var jo radikal i forhold til det etablerte og utfordret oss til oppbrudd. Hvorfor er vi da så trygge på at sannheten ligger i det etablerte? Vi må utfordre menneskelige konserveringskrefter!

AAGE MÜLLER-NILSSEN

Født 1940

- Prest, utdannet fra Menighetsfakultetet i 1966

- Assisterende generalsekretær Oslo

Indremisjon (nå Kirkens Bymisjon) 1973-74

- Generalsekretær i Oslo Indremisjon/Kirkens

Bymisjon Oslo 1974 - 98

- Seniorrådgiver og bymisjonsprest i

Kirkens Bymisjon

- Medlem av en rekke styre og utvalg på

kirke-, helse- og sosialsektoren

- Tildelt Den Kongelige Norske St. Olavs

Orden, Ridder 1. klasse 2. februar 2005

Aage Müller-Nilssen ble overrakt St. Olavs orden i februar i år.

Til venstre: Slottets kansellisjef Egil Vindorum.

Store satsinger

Parkometertiden er utløpt. Aage må ut og forlenge parkeringen. Det er fortsatt mye å snakke om. Ved glassveggen i det nye hovedkontoret fortsetter han med å knytte sammen fortid og nåtid. Myndig og mildt slentrende på samme tid forteller han om tida da det ble nødvendig å gå i front for å møte de som var berørt av den første hiv-aids-epidemien. Nytenkende og moralsk provoserende for noen det også. Aage var med og stifte "Landsforeningen mot Aids" midt på 80-tallet. Bymisjonstilbudet Aksept ble startet.

Om de store grepene han gjorde i sin tid på eldresektoren: Den store satsingen ved Ammerudhjemmet, et helt generasjonsfelleskap på Skovheim på Nordstrand, innlemmelsen av flere store sykehjem i organisasjonen. Navneskiftet fra Oslo Indremisjon til Kirkens Bymisjon. Den store åpningen for frivillig arbeidskraft, også på de faglige områdene. Aage er en konseptutvikler, sier noen. Han tenker stort og framtidig.

- Vi, sier Aage (han sier sjelden "jeg" når han snakker om organisasjonen) – vi har alltid engasjert gode folk som kan mer enn meg. De har fått mye tillit og gjort mye. Det har vært spennende, men som regel har det gått veldig bra.

Morgenkaffe i baktrappa

Kanskje er det blant brukere og gjester den dekorerte generalen har trivdes best. Det var til bymisjonskroa og kirken på Tøyen han flyttet sin arbeidsplass da han forlot lederstillingen. I mange år kunne han starte arbeidsdagen, som regel kl. 7.00 (!) med å åpne baktrappa på hovedkontoret for bostedsløse alkoholikere. Der fikk de en kaffeskvett og ferske aviser av generalsekretæren som fikk gode samtaler med gatas slitere. - Utrolig flotte folk, sier Aage.

Nå trives han med sin tilbaktrukne rolle i organisasjonen som ble hans livs arena. Han har ikke savnet sjefsrollen en dag – og er oppriktig glad for sin etterkommer Helen Bjørnøy.

Selv er han mest prest. Men tar seg av bymisjonens utenlandske nettverk. Han er en nødvendig rådgiver når entusiastiske miljøer vil starte bymisjonsarbeid i nye byer. Det er mye takket Aage at Kirkens Bymisjon er i ferd med å bli en landsdekkende bevegelse.

Livet har snudd også på den private siden. For to år siden ble han enkemann. – Det var en ny erfaring med sykdom og sorg så tett på. Jeg tror det øket nærheten mellom oss i familien, sier han. Han er forsiktig med å sette ord på hva tapet har gjort med han. - Noen sier at jeg preker mer personlig nå etterpå. Jeg håper min erfaring kan bety noe for andre. Han bruker erfaringen sin i andres sorgarbeid. Sammen med Fransiskushjelpen har han startet sorggrupper som blant møter foreldre som har mistet barn, og der sorgen reiser spørsmål om tro.

Han trapper ned nå, omsider. Fra 1. mars er han bymisjonsansatt i 60% stilling etter et yrkesliv der han sjelden var hjemme til middag i vanlig tid. Arbeidsdagene var lange. Han har få ord om hva det har kostet, men mange om sin taknemlighet over å ha fått drive med det han har ønsket mest. Nå pendler han til sitt nye hjem i Tønsberg. Der finnes det også en bymisjon som han har vært med å etablere. – Jeg merker at folk vil ha Bymisjonen, sier gründeren. Jeg tror det handler om lengselen etter en kirke som har omsorg og åpenhet. Folk ser at handling og holdning betyr mer enn ord. Det har vært lett å starte opp det

Tekst: Per Frogner

Hederspris til Finn Borgersen

Det var smil og glede og mange velfortjente ord i Herzberg kro da Finn Borgersen (leder Ullern Frivillighetssentral) i vinter ble feiret for tildelingen av "Scheiblers Legats Hederspris".

Kaci Kullman Five overrekker prisdiplomet til Finn Borgersen.

Selve prisutdelingen ble foretatt under jubileumshelgen i januar og besto av til sammen 500 000 kr til ulike deler av Borgersens arbeid: Frivillighetssentralen på Ullern i regi av Kirkens Bymisjon, og stiftelsen "Leve" for støtte til pårørende etter selvmord. Borgersen mottok også kr. 100 000 til fritt bruk.

Kaci Kullman Five fra legatstyret overrakte selve prisdiplomet og berømmet hans mot og vilje til midt i livet å skifte yrkesbane for å ta seg av verdipregete og mellommenneskelige oppgaver. Hun takket for hans eget kloke sitat "Det som virker lite for noen å gi, kan være stort for andre å få". Finn ble hedret både for sin nære og personlige stil i 10 års ledelse av frivillighetssentralen, og for arbeidet med oppbyggingen av organisasjonen "Leve" for etterlatte etter selvmord. Flere som hadde ordet skildret Finn som troverdig, utviklingsvillig, handlekraftig og preget av omsorg, humor og raushet. I sin takketales til bla. Kirkens Bymisjon understreket Finn både organisasjonens takhøyde og den brede frivillighetskulturen.

PF

Ingen lykkegaranti

– Som foreldre drømmer vi om det beste for barna våre, men uforutsette hendelser som ulykker, sykdom og dårlig miljø eller rene tilfeldigheter kan føre til tragedier, sier Hilde Hummelvoll, som understreker at ingen av oss har noen lykkegaranti.

Vi sitter i dype sofaer på Engelsborg Eldresenters kafé, og nyter vår kaffe i vakre og rolige omgivelser. Her driver Kirkens Bymisjon "treffstedet for godt voksne" hvor de eldre brukerne kan gjøre seg nytte av fasiliteter som boblebad, oppvarmet svømmebasseng, snekkerbod, internettsurfing og utallige ekskursionsjerner året rundt. En eldre herre ved nabobordet snur seg mot oss og nikker gjenkjennende til vår gjest.

– Her på Engelsborg skjer det noe hele tiden. Både dronningen og sosialministeren har vært på besøk hos oss tidligere, men å se Hilde Hummelvoll her også – ja, det var sannelig flott, utbasunerer han og smiler varmt. Hilde tar seg en tur bort til gutta ved bordet og slår av en prat før hun vender tilbake for å snakke om sitt møte med Kirkens Bymisjon.

For noen måneder siden ledet hun sammen med sin kjæreste, Petter Nome, den store 150-årsfesten i Oslo Spektrum. – Dette var første gangen Petter og jeg jobbet sammen på denne måten, og vi syntes det var stas å få være programledere for en så viktig jubileumsfest, sier Hilde. - Hele kvelden var utrolig sterk, men ett av høydepunktene var likevel møtet med en av brukerne på Veslelien, Staale Berger. Han fortalte åpent og direkte til ett fullsatt Spektrum om 20 vanskelige år med rus og kriminalitet. Staale har alt som skal til for å bergta en forsamling. Han er sjarmerende, engasjert og talemester – et helt klart TV-talent! Jeg er veldig glad for at jeg fikk intervjuet Staale. Måten han fortalte om vonde erfaringer og nederlag på var imponerende, og det er også optimismen og pågangsmotet hans, understreker Hilde med glød.

Sterke kvinner

- Gjennom forberedelsene til jubileumsfesten gikk du grundig gjennom Bymisjonens historie. Hvilket inntrykk sitter du igjen med nå i ettertid?

- Jeg har stor respekt for Bymisjonen. Deres arbeid gjennom 150 år har vært avgjørende for mennesker som på en eller annen måte har falt utenfor.

Hilde lener seg frem – engasjert – og forteller historien om Laura Nadheim som i 40 år trasket rundt i byens gater - 240 kvelder i året. Fra benk til benk, fra portrom til portrom og lyttet, trøstet og hjalp hun. Og om Jenny Haugen som ble gatemisjonær i en alder av 25.

Både Laura og Jenny møtte alle med samme respekt, varme og raushet. Disse kvinnene ga ikke bare ett år av sitt liv til Bymisjonen, men 40 – 50 – 60 år... Sånne damer liker vi! Heldigvis har vi sterke kvinneskikkelser også i dag, sier Hilde og smiler.

- Helen Bjørnøy er Norges flotteste generalsekretær. Hun er modig, tøff

- Jeg tror de aller fleste har et stort ønske om å kunne gjøre noe godt for andre. Bare se hvor mange nye frivillige Kirkens Bymisjon fikk etter TV-aksjonen!

Ståle har alt som skal til for å bergta en forsamling - et helt klart TV-talent!, mener Hilde etter jubileumsfesten på Oslo Spektrum. (Foto: Terje Rygg)

Et hjem kan se ut akkurat som det vil, så lenge det føles godt å bo der.

og tydelig når det trengs. Sånn sett er det bra for Bymisjonen at hun ikke ble biskop i Oslo.

Alle fortjener respekt

Hilde tror at det i lang tid fremover er behov for Kirkens Bymisjon. - Dessverre, nær sagt. Kjernebudskapet om respekt, rettferdighet og omsorg vil legge føringer for samfunnsdebatten i nye 150 år, spør Hilde, og fortsetter: - Hvem som helst kan havne i vanskelige situasjoner. Vi har ingen lykkegaranti, uansett hvilket miljø en vanker i. Som foreldre drømmer vi om det beste for barna våre, men uforutsette hendelser som ulykker, sykdom og dårlig miljø eller rene tilfeldigheter kan føre til tragedier.

- Dette kom tydelig frem under TV-aksjonen i høst. Kirkens Bymisjon og Rådet for psykisk helse gjorde en fantastisk jobb med å avmystifisere psykiske lidelser. Jeg mener dette er historiens beste tv-aksjon med hensyn til å endre folks holdninger og fordommer.

Betydningen av et hjem

- Du har gjennom tv-serien "Forandring fryder" og nå "Kaoskontroll" vektlagt behovet for å ha et pent og funksjonelt hjem. Mange av de som er tilknyttet Bymisjonen har ikke fast bosted, og aller minst et hjem en kan kalle sitt eget. Hvor mye betyr det for et menneske å ha et hjem?

- Det er selvsagt overflattisk å fokusere på detaljer i interiøret. Et hjem kan se ut akkurat som det vil, så

lenge det føles godt å bo der. Dette merket jeg spesielt godt i 1992 da broren min, Helge, ble drept under en reportasjetur i Sør-Sudan. Sjokket og sorgen var ubeskrivelig. Jeg husker hvor hudløs jeg følte meg da jeg var ute blant folk, og hvordan det eneste stedet det var levelig å være, var hjemme. Der kunne jeg liksom trekke veggene rundt meg og kjenne en slags lindring i det.

Når Bymisjonen jobber for at bostedsløse skal kunne få faste, varige hjem, så har de skjønt nettopp dette. – Hvor viktig det er å ha tilhørighet til noe som er ens eget – som varer over tid. Det handler ikke om det er rent eller stort. Men det er ditt. Det er der du og dine hører til, avslutter Hilde Hummelvoll.

Tekst og foto: Margrethe Høydalsvik

Tema arbeid:

Alle kan lykkes i arbeidslivet

- Når forholdene er tilpasset den enkeltes forutsetninger og behov, kan alle lykkes i arbeidslivet. Jeg er stolt over innsatsviljen og kreativiteten blant medarbeiderne i unikum-indico, forteller daglig leder, Gunn Berthelsen.

Arbeidsmarkedsbedriften unikum-indico har i flere år tilrettelagt for arbeidstrening for mennesker som av ulike grunner har problemer med å komme seg inn på arbeidsmarkedet. - Når man har vært lenge uten arbeid kan det være vanskelig å få jobb. Unikum-indico gir kompetanse innen arbeidstrening og kursing. Gjennom samarbeid med Aetat kan en her ta Datakortet, skolerer i jobbsøkerkurs og fremmedspråklige kan få norskkurs. Fornyet kompetanse kan være avgjørende når en skal ut i jobb, forteller Gunn.

- Med til sammen 250 medarbeidere har unikum-indico stor fagkunnskap i et godt miljø. Her er det et komplett tilbud innen attføring og varig tilrettelagt arbeid (sysselsetting) gjennom opplæring innen blant annet kantine/catering, omsorgstjenester, vaktmesterarbeid, trykkerifunksjoner, transport og distribusjon. - I tillegg er vi stolte over at vi er Norges eneste produsent av kakepynt, forteller Gunn.

Visjonært

- Vi tillater oss å si at Kirkens Bymisjons ledelse hadde en fremtidsrettet visjon da man i sin tid etablerte rusinstitusjonen Sosialbygget i Maridalsveien. Den hadde 140 klinikkplasser hvor samtlige var for menn. I tilknytning til denne etableringen ble Sosialbyggets verksted startet i april 1958. Man så muligheten for å benytte arbeide som et viktig ledd i rehabiliteringsprosessen, forteller Gunn. I dag har vi avtale med Aetat om nærmere 200 tiltaksplasser hvor litt over 40 prosent av tiltaksansatte er fremmedspråklige, og rundt 45 prosent er kvinner.

- Vi kan ikke måle verdien av mennesker ut i fra om de har jobb eller ikke, mener Gunn og fortsetter: - Det er ikke alle som har arbeidsevne, men det er viktig at de som har arbeidsvilje får prøvd seg ut i samfunnet vårt. Nå er det et halvt års ventetid på Aetat for å komme inn hos oss. Dette er en bedrift i vekst, og det er tydelig behov for vårt tilbud, mener Gunn Berthelsen.

Virksomheten unikum-indico er organisert under avdelingen Aldring og kultur i Kirkens Bymisjon, og har 47 fast ansatte. Ett av tilbudene er arbeidstrening på Paulus sykehjem (20 plasser) og Sofienberg sykehjem. Vi har møtt Hege, Yvonne og Raymond på deres arbeidsplasser.

Med arbeidsflokken fra unikum-indico har Paulus sykehjem økt kompetanse. Bak fra venstre: Yasir, Ole, Jorunn, Asle. Foran står Gunn, Yvonne, Hanh og Elisabeth.

Vaktmester Hege

- En er nødt til å ha praktisk innsikt og være selvstendig som vaktmester. I denne bransjen nytter det ikke å gi opp før en har prøvd - og det er utrolig hvor mye en klarer å løse når en gjør et forsøk, erfarer Hege Johansen.

Hege Johansen (38) fra Oslo jobber som vaktmester på Paulus sykehjem gjennom unikum-indico. Her har hun fikset tette rør, hengt opp bilder, tatt hånd om de faste rutinene i kjelleren, og har i løpet av tiden på Paulus løst utallige praktiske oppgaver.

- Jeg liker å kunne jobbe selvstendig, og denne ordningen passer meg ypperlig. Når jeg er ferdig på Paulus i høst ønsker jeg å begynne på vaktmesterskole hvor jeg kan bygge videre på de erfaringene jeg har fått her. Jeg trives i dette yrket, og er glad for å ha fått denne muligheten via unikum-indico, forteller Hege Johansen.

Verdifull ressurs

Daglig leder på Paulus sykehjem har kun positive opplevelser fra samarbeidsprosjektet med unikum-indico. - Dette gir oss en ekstra ressurs i tillegg til de ordinært ansatte, og mange flere arbeidsoppgaver blir løst.

Ingen kan se forskjell på hvem som er direkte ansatt på Paulus og hvem som jobber via unikum-indico. Her går alle med samme arbeidsantrekk, og løser arbeidsoppgavene i fellesskap, forteller Bente Føyen.

- Skulle ønske tiltaket kunne vare evig, sier Bette Jensen (t.h.) som jobber sammen med Yvonne Isaksen i resepsjonen på Paulus sykehjem. Daglig leder på Paulus sykehjem, Bente Føyen (bak), er hjertens enig.

– Vi har et godt miljø i unikom-indico hvor det er inspirerende å jobbe, forteller Jorunn Skjellkvåle, Ole Kostvøl og Gunn.

Øverst til venstre: Hahn serverer mat i kantina.
Over til venstre: Alexandra med de lekreste smørbrød.
Til venstre: Lorna på jobb i kjøkkenet.

Hun er strålende fornøyd med samarbeidet med unikum-indico som har vart i 1,5 år. - Dette er en vinn-vinn situasjon for både den enkelte arbeidstaker, unikum-indico og Paulus sykehjem. Jeg føler meg privilegert som er inne i denne utvekslingen av arbeidserfaring. Noen har gått videre ut i ordinære jobber etter å ha vært på arbeidstrening her, og det er ikke tvil om at det bygger god selvtillit å ha prøvd seg ut på reelle arbeidsoppgaver på et allsidig sykehjem.

- Ved denne ordningen har sykehjemmet fått forsterkede ressurser på viktige områder hvor vi er nødt til å være dyktige. Når vi er flere på laget, frigjøres kapasitet til å løse flere oppgaver, og helheten blir bedre på både kafeteriaen, kjøkkenet, vaskeri, og drift. Tilbudet i kantina har fått et løft med flere spennende menyvalg og utvidet åpningstid. Initiativet har ofte kommet fra de enkelte som jobber via arbeidstrening selv, og vi har bidratt med å legge forholdene til rette. Selve personalansvaret har unikum-indico selv, forteller Bente.

- Dette samarbeidet tar på alvor Bymisjonens visjon om at alle har en og samme verdi, uavhengig av bakgrunn. Alle sammen kan vi bidra med noe, og alle arbeidsoppgavene er viktige. – Vi skjønnte ikke hvor lurt det var i starten, men nå kunne vi ikke klart oss uten, ler daglig leder på Paulus sykehjem, Bente Føyen.

- Vårt ansikt utad

Etter flere år hjemme med barn, har Yvonne Isaksen begynt å jobbe igjen. Som fast i resepsjonen har hun blitt selve knutepunktet på Paulus sykehjem, forteller avdelingsleder i unicum-indico, Jorunn Skjellkvåle.

Fra første gang Yvonne kom til Paulus sykehjem ønsket hun å jobbe i resepsjonen, og dette er en jobb hun utfører utmerket. Fra å ha ingen erfaring med datamaskiner har hun nå tatt Datakortet via unikom-indico, og blitt en av ressurspersonene på Paulus sykehjem, forteller Jorunn.

– Jeg stortrives på Paulus, og er utrolig takknemlig for at jeg har fått denne jobberfaringen. Jeg kunne ikke tenke meg en bedre start på yrkesveien enn dette, forteller Yvonne Isaksen som i over ett år har vært Paulus sykehjem sitt ansikt utad, både i resepsjonen og på telefonen.

Fokus på kvalitet

Arbeidsveileder Ole Kostøl jobber sammen med Jorunn Skjellkvåle på avdelingen Sørvis i unikum-indico. Han forteller at arbeidstiden for de som er i attføringstiltak varierer fra femti til hundre prosent. – De som deltar i attføringsprogrammet skal minimum ha femti prosent arbeidsuke, og de tre første månedene er retningsgivende. Jobbene de har er viktige for helheten på arbeidsplassen, og vårt bidrag hever kvaliteten på arbeidsstedene de deltar på, mener Ole Kostøl.

Tema arbeid:

God stemning når Raymond Scheen leder allsang som del av sin attføringsjobb. Til venstre lvar, en sangglad beboer...

(Foto: Per Frogner)

Jobbtrening gir livskvalitet på deling

Raymond Scheen tar gitaren og setter seg i sofaen i stua på en av avdelingene på sykehjemmet. Det står "pleie-assistent" på navneskiltet hans. Snart får han selskap av en av avdelingens beboere, og latter og sang fyller rommet. Raymond er under attføring og trives med arbeidet i sykehjemshverdagen. Nå håper han at jobberfaringen skal føre til utdanning som hjelpeleier.

Sofienbergsenteret er en av bymisjonsvirksomhetene som har åpnet for et raust inntak av medarbeidere fra arbeidsmarkedbedriften unicum-indico. I alt 12 personer får arbeidstrening og verdifull erfaring her i såkalt "Arbeidspraksis i skjermet enhet" (APS).

Skjermingen består i at en arbeidsveileder også er knyttet direkte til arbeidsplassen, og kan bistå i å tilpasse arbeidsmengde og oppgaver. En arbeidsveileder er gruppeleder for fem arbeidstakere.

- Vi opplever at vi er ressurs og ikke belastning i sykehjemshverdagen, sier veileder Christin Retvedt og hevder at de skaper økt mulighet for kvalitetstid for beboerne. Arbeidet og tjenesten attføringskollegene utfører kommer i tillegg til det det faste personalet rekker over, og dermed øker livskvaliteten for beboerne.

- Jeg merker at min egen livskvalitet også øker når jeg har noe så meningsfullt å drive med, sier Raymond. Han forteller om en fortid med flere års yrkeserfaring som pleieassistent og renholder. Så fikk han et langt sykdomsavbrudd og falt ut av arbeidslivet. Veien tilbake mot fast arbeid har gått via innvilget attføring fra Aetat med henvisning til Indico-bedriften (Kirkens

Bymisjon) og nå arbeidstrening. Sammen med veileder Christin skal han finne ut av hvor stor arbeidsmengde han kan mestre og hvilke oppgaver han passer til og trives med.

- Hva håper du attføringen skal føre til?

- Jeg trives så godt med dette at jeg vil prøve å komme inn på hjelpeleierutdanningen, sier Raymond. Det er viktig for meg å få papir på at jeg kan faget. Det er lettere å få fast jobb da, og den sikkerheten er viktig for min egen helse.

På få måneder i attføring har han erfart utvikling i sin egen arbeidsevne. Han startet med å hjelpe til med frokost. Nå deltar han i selve pleiearbeidet, og har allerede fått tilbud om ekstravakter...

NY ARBEIDS- OG VELFERDSFORVALTNING

Regjeringen ønsker å samordne Aetat, trygdeetaten og sosialtjenesten til en ny statsetat. Arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten, mener at en med denne reformen får folk raskere tilbake i arbeid eller får et avklart forhold utenfor arbeidslivet. – I tillegg blir det enklere for brukerne å forholde seg til ett kontor, som er mer tilpasset deres behov. Tjenesten blir helhetlig og mer effektiv, uttalte Høybråten da reformen ble lansert 11. mars i år.

Tekst: Margrethe Høydalsvik og Per Frogner
Foto: Espen Bjørnstad og Margrethe Høydalsvik

Muskler til myke metoder

En Frank Sinatra-melodi kan gi reduksjon av depresjon.

Presley og Prøysen kan øke velvære når de settes i terapeutisk ramme. Med jazz og pop og allsang kan vi påvirke det kognitive nivå blant demente. "Alle fugler" og "Pengegaloppen" kan brukes som tilleggsbehandling på sykehjemmet.

Dette er noen av erfaringene fra musikkprosjektet "Musikk i siste livsfase" som Kirkens Bymisjon gjennom tre år har drevet på sine sykehjem. En torsdag i mars var det tid for erfaringsseminar der erfaringer og metoder fra prosjektperioden ble lagt fram for en fullsatt Jakob Kirke i Oslo.

- Dette er et budskap for hode, hjerte og hender, sa en meget entusiastisk prosjektleder Audun Myskja i sin innledning – og holdt ord. Seminardagen ble en frodig opplevelse og tankevekker for de mange fagfolkene.

Metode utviklet

Myskja er lege og musikkterapeut og har sammen med Bymisjonens medarbeidere i eldreomsorgen målt virkninger og utviklet metoder for bruk av musikk som terapi. Det er første gang det gjort slike systematiske målinger ved eldreomsorg, og erfaringen er at omsorg virker. Seminardagen viste at individuelt tilpasset musikk kan redusere depresjon, bidra til ro blant demente, øke velvære og trivsel og påvirke det kognitive nivå blant sykehjemsbeboere.

- Vi må gi muskler til de myke metoder, sa Myskja og påviste hvordan gjenkjennelig musikk og rytme kan skape like mye ro hos en dement som en kraftig dose medikamenter med sløvende virkning har.

- Dette er noe av det viktigste som skjer i jubi-

leumsåret, fordi vi alltid jakter på områder som trenger økt satsing oppmerksomhet og omsorg. Aldringsfasen og eldreomsorgen er et slikt område, sa generalsekretær Helen Bjørnøy ved åpningen av seminaret.

Politikeren Kristin Halvorsen fortalte levende fra sitt møte med Vålerengen bo- og service-senter, der hun på kort tid hadde lært mye om "de myke metoder". Ballongdans sto på programmet den morgenen hun var på besøk! Vi trenger å utvikle gode samarbeidsmodeller for å utvikle slike kvalitetsmodeller som vi hører om her i dag, sa politikeren.

Elvisgenerasjonen på sykehjemmet

Artisten og kulturarbeideren Anders Rogg skildret sin "vitenskap" som musikkleder ved Vålerengen bo- og service-senter. - Mye handler om å lytte seg fram til et behov og en ramme der musikken treffer et behov hos den gamle. Det er ikke slik at Book-Jensen-sanger alltid passer på "hjemmet". Det er det som er ønsket, gjenkjent og tilpasset tid og sted som lindrer, sa den erfarne musikeren Rogg – og advarte mot å bomme med et par tiår på musikkvalg blant eldre. Elvisgenerasjonen er i eldreomsorgen nå. Vi kan inkludere oss selv i møte med beboerne. Relasjonsbygging er vesentlig – og noe annet enn ren underholdning...

110
120
90
130
80
140
70
60
50
40
30
20
10
150 ÅR

Lege og musikkterapeut Audun Myskja har vært prosjektleder for "Musikk i siste livsfase", og ledet også det frodige seminaret om samme tema.

I løpet av dagen ble musikkgledden i eldreomsorgen blant annet understreket da "Gla senterkoret sang." Et eldrekor med gjennomsnittsalder i 80-årene!

Det ble også lagt fram en metodebok fra prosjektet, fersk for anledningen.

Avdelingsdirketør Anne Marie Johansen oppsummerte mye da hun i sitt foredrag minnet om at kultur som medisin påviselig virker – og at den er helt uten bivirkninger...

Av Per Frogner

Bekkelagshjemmet

Kirkens Bymisjon overtok fra 1. januar 2005 driften av Bekkelagshjemmet i Oslo. Det menighetseide sykehjemmet ligger i Ekebergveien i Oslo og blir det sjette sykehjemmet som Bymisjonen nå har driftsansvar for.

Det er Bekkelaget menighet som eier sykehjemmet. De utfordret Kirkens Bymisjon til å gå inn som drivere og etter lang tid med forberedelser og forhandlinger, overtok Bymisjonen driften ved årsskiftet. Bekkelagshjemmet har ca 60 årsverk og ca 80 døgn- og dagplasser. Avtalen gjelder i første omgang for to år. En av grunnene til at Kirkens Bymisjon tok på seg dette ansvaret er utfordringen med å skape gode vilkår for diakonale institusjoner, og forsterke deres særpreg. Aud Melaas Bregård er tilsatt som institusjonssjef ved Bekkelagshjemmet fra 1. april, og alle ansatte er for lengst ønsket velkommen som "bymisjonærer".

Bekkelagshjemmet er nå det sjette sykehjemmet som drives av Kirkens Bymisjon.

Årets "Vi bryr oss om Oslo" - kampanje rett rundt hjørnet!

Alle drømmer om en bedre hverdag, om omsorg og et sted å bo. Men mange har bygatene som sitt eneste hjem. Butikkeiere i sentrum forholder seg daglig til byens hjemløse, og for tredje året på rad sender Kirkens Bymisjon ut oblat-kampanjen hvor butikkene får muligheten til å bidra til at hjemløse får en bedre hverdag.

I konvolutten ligger et brev, en giro og en oblat som skal klistres opp på inngangsdøren til butikken. Oblaten har påskriften "Vi bryr oss om Oslo", Kirkens Bymisjons logo og årstall. Butikken betaler 1500 kroner for oblaten, og inntektene går til arbeidet blant hjemløse og rusbrukere.

Kiwi og Pascal bidro til fjorårets kampanje. Foto: Alf Børjesson.

Visste du at...

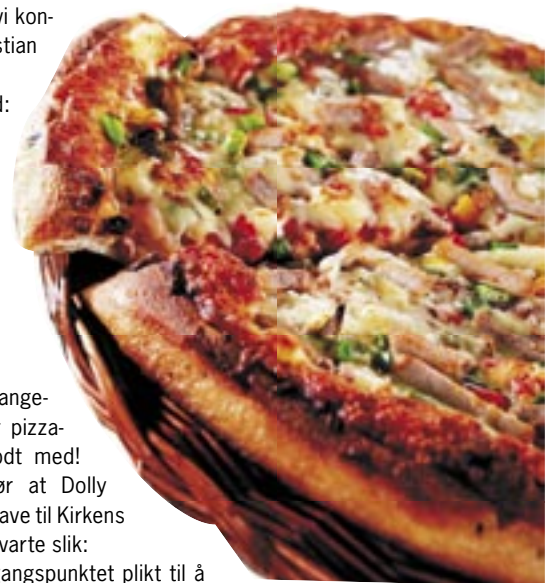
... Kirkens Bymisjon har passert 1900 faste givere?
Det gir en forutsigbar inntekt på 2,5 mill. kroner hvert eneste år.
... varer og tjenester utgjør en god del av de innsamlede midlene? Kirkens Bymisjon Fredrikstad er nyoppstartet, og har møblert hele sin bymisjon med pent brukte kontormøbler og -artikler gitt av Computer Associates.
... Posten har gitt ut frimerker med Bymisjons-motiv?
De er gitt ut i forbindelse med Kirkens Bymisjons 150-årsjubileum i år.

Dolly Dimple's gir pizza for 75.000 kroner!

I begynnelsen av mars ble vi kontaktet av markedssjef Christian Stage i Dolly Dimple's.

Han hadde følgende beskjed:

- Dolly Dimple's har besluttet å støtte Kirkens Bymisjon i Stavanger, Bergen og Oslo med pizza til en salgsverdi av 75.000 kroner!

Ønsket å gjøre noe ekstra

Kirkens Bymisjon har arrangementer utover i 2005 hvor pizzaene virkelig vil komme godt med! Men hva er det som gjør at Dolly Dimple's velger å gi en slik gave til Kirkens Bymisjon? Christian Stage svarte slik:

- Alle bedrifter har vel i utgangspunktet plikt til å opptre som en ansvarlig aktør i samfunnet. Men kan man gjøre noe ekstra og vise at man faktisk er engasjert utover dette, synes vi at det er sterkt. Og det er slik vi ønsker at Dolly Dimple's skal være.

Stolte av pizzaen

- Vi vet at Kirkens Bymisjon hjelper veldig mange av de menneskene som er svakest stilt i Norge. Dette har vi stor respekt for, og hvis vi kan vise at vi støtter dette engasjementet, føler vi også at vi har bidratt litt. For oss var det viktig å velge en organisasjon der vi kunne bruke produktet vårt, altså pizzaen, som gave. Vi er svært stolte av pizzaen vår, og dersom den kan komme noen flere til gode enn våre vanlige kunder, så synes vi det er fint, sier en engasjert Stage.

Positivt for de ansatte

For svært mange bedrifter er det viktig å signalisere samfunnsansvar – så også for Dolly Dimple's. Hva gjør dette med de ansatte hos dere, Stage? - Medarbeiderne våre vil helt sikkert synes at dette som et bra tiltak. Kanskje kan vi bli enda litt mer stolte av å jobbe i Dolly Dimple's nå. Og kanskje kan det gi oss en liten påminnelse om at de tingene vi tar for gitt, ikke er gitt for alle. Kirkens Bymisjon takker hjerteligst for pizza-gaven, og ser fram til mange arrangementer hvor deltakerne kan hygge seg med pizza fra Dolly Dimple's!

Tekst: Merete Anker/Foto: Dolly Dimple's

☎ 0 44 40

DOLLY DIMPLE'S

PIZZA
PIZZA

Flere faste givere

I februar i år oppfordret vi en del av våre givere til å bli faste givere til Kirkens Bymisjon.

Gjennom "LYSGLIMT", som givertjenesten kalles, oppfordrer vi til å gi 150 kroner i måneden. Responsen så langt er 280 nye faste givere, som vi er veldig glade for. Vi er svært opptatt av at vi skal ha minst mulig kostnader i innsamlingsarbeidet vårt, og er derfor opptatt av at flest mulig av våre givere blir faste givere til Kirkens Bymisjon.

Betalingen kan skje enten på tilsendt giro, eller ved å benytte AvtaleGiro. AvtaleGiro er den enkleste og billigste måte å betale på, både for oss og for deg som giver, og vi anbefaler derfor at du velger denne løsningen.

Ønsker du å bli fast giver kan du gå inn og registrere deg på www.bymisjon.no/lysglimt eller ringe oss på 02005.

Skattefritak for gaver

Kirkens Bymisjon er godkjent som mottaker av skattefrie gaver, og vi har nå innrapportert alle gaver vil har mottatt i 2004 fra personer som har oppgitt sitt fødselsnummer til oss. Myndighetene har bestemt at fra skatteåret 2004 er det kun gaver som er innberettet fra gavemottaker som berettiges skattefradrag.

Mange av dere som leser dette har registrert deres fødselsnummer hos oss, men det er fortsatt mange som ikke har gitt oss disse opplysningene.

Vi oppfordrer alle som ønsker å benytte seg av skattefradraget i 2005 til å sende inn sitt personnummer til:

e-post: lysglimt@skbo.no eller ringe telefonnummer 02005

Følgende regler for skattefradrag gjelder:

- Gaven må være samlet til samme mottaker min. 500 kroner
- Mottaker må være godkjent (Kirkens Bymisjon er godkjent)
- Giver må oppgi personnummer til mottaker (Kirkens Bymisjon)
- Kirkens Bymisjon må rapportere inn til skattemyndighetene samlet for alle givere som har oppgitt personnummer (og gitt mellom 500-6000 kroner)

Gaver i 2005

2004 ble et aktivt år for Kirkens Bymisjon. Vi mottok flere gaver enn noen gang tidligere, og vi er svært takknemlige for alle som verdsetter det arbeidet vi gjør ved å gi oss gaver. Vi er derfor optimistiske i våre forventninger til 2005. Vårt mål er å samle inn 21 millioner kroner i 2005.

Vi som arbeider med innsamling er daglig i kontakt med givere, og vi forsøker å legge forholdene best mulig til rette for at de som ønsker å støtte arbeidet vårt skal få anledning til det.

De som jobber med innsamling hos oss er:

Merete Anker, konsulent.
Arbeider med Lys i Mørket, faste givere, minnegaver, anledningsgaver

Henning Høiner, prosjektleder.
Arbeider overfor næringslivet og med våre salgsprodukter.

Laila Hove, prosjektleder.
Arbeider med interne rutiner, innsamlingsplaner og samarbeid med næringslivet.

Hans Jacob Torklidsen, innsamlingsleder.
Arbeider med kampanjer og markeds-aktiviteter.

Porto
er
betalt

Svarsending
Avtale nr. I40212/437 OMD

Kirkens Bymisjon

SENTRUM
0109 Oslo

SVARSKJEMA «BYMISJON»

Jeg ønsker å bli **FAST GIVER** med kr: _____

per: måned kvartal halvår år.

Jeg vil betale gjennom avtalegiro tilsendt giro

Ditt kontonummer ved avtalegiro (11 siffer):

Givernummer _____ (fylles ut av Kirkens Bymisjon)

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ **Poststed:** _____

Underskrift: _____

Andre beskjeder til Kirkens Bymisjon:

Jeg ønsker ikke bladet "Bymisjon" tilsendt, men vil fortsette å være giver.

Jeg ønsker å få tilsendt informasjon om:

Kirkens Bymisjon (verdidokument)

Fast givertjeneste - LYSGLIMT

Anledningsgaver

Minnegaver

Testamentariske gaver

Annet:

Mottakers kontonummer 7011 05 18593

Bymisjonkryssord

BYMISJONKRYSSORD						TA I BESITTELSE	GUDS-HUSENE	AFRI-KANSK TRÆ-SORT	←	KD. TEGN SØLV		
						TJENESTE				PERSONER PÅ VEST-INDIA	↙	ÆR-FUGL-HUNN
						FBIL						
HVEM Fyller 150 år	SPORT	LAND	SPILE KANTER PÅ KLES-PLAGG	FARGE	ROM							
↳					VID					ULL-STOFF		
RED-SKAP			SKRAN-INGENE	PLANTER			3170			KD. TEGN VISNUT		
HÅND-VERKERE				VED FOR-BEHOLD AV FEIL		↳	STOR ELV					
↳						TIDS-SKRIFT	GRAN-NE					
GULL-MUNT					VEIER	DRIKK LETT FOR KOLLELSE	RINE-RAL					
5590							ALKO-HOLIKER					
↳				STUD-ERER	MANN-S-NAV-N					MUSE		
					ERI-ROM							
BLOMS-TER								NY-VASKET				
								VIND-PUST				
ER FORAN VINDUER	SØNN AV (IRSK)		GATE, STI		PLAGG		DØL AV OSLO			BUKK		
							"DET ER"					
		←	BINDE-ORD	TREKK-DYR			SWORA		PREPO-SISJON			
			LEVERE	TALL			LEIF DENSEN					
	ER HELEN BØRNØY											
↳							PRESENS AV VÆRE	↳	TRE-SORT	↳		

Klipp ut kryssordet og send til Kirkens Bymisjon, Tollbugt. 3, 0152 Oslo
Husk navn og adresse.

Løsning nr. 1-2005

				H			T		
				A	L	F	R	E	D
B		M	F	A	U	R	N	Y	E
Y	T	T	E	R	L	I	G	G	A
M	A	U	R	I	S	E	L	D	A
I	T	E	R	A	S	J	O	N	E
S	R		N		B	R	H	G	
J	A	P	P	E	K	U	L	T	U
O	I	R	R	I	T	A	B	I	L
Ø	N			N	S	N	M	L	Ø
A	R	L	I	G	H	E	T	E	S
G	R	A	S	M	O	V	P	R	I
E	R	A	M	E	N	S	T	R	I

PREMIE Premien til kryssordvinnerne er den kritikerroste kokeboka "Rett fra hjertet" med oppskrifter fra flere kjente kokker, og mat fra Bymisjonens mange kjøkken!

RETTELSE:

Scheiblers Legat eier Villa Skovheim.

I forrige nummer av Bymisjon skrev vi at Scheiblerfamilien i sin tid ga villaen på Skovheim-området på Nordstrand til Kirkens Bymisjon. Dette er ikke riktig. Det er Scheiblers Legat som eier Villa Skovheim.

Legatet stiller 1. etasje til disposisjon for Nanna Maries Hjem (Kirkens Bymisjon). Legatet vil at Villa Skovheim med uteareal skal være et hyggelig sted for beboere, og bærer alle kostnader til drift og vedlikehold, skriver prosjektansvarlig i Scheiblers Legat, Steinar Robarth.

VINNERE

Vi gratulerer vinnerne av kryssordet i Bymisjon nr 1/2005:

Kristin og Roy Hume Simpson, 1158 Oslo
Jorunn Sundby, 0358 Oslo
Kristin Trulsrud, 1350 Lommedalen

Sprøyterommet endelig åpnet

- Jeg er glad for at en lang politisk kamp endelig har gitt resultat. Sprøyterommet er et riktig svar på et vanskelig etisk dilemma, sier avdelingsdirektør for helse og sosial, Kjell Erik Øie, i Kirkens Bymisjon.

Sprøyterommet, som ligger vegg-i-vegg med Bymisjonens hovedkontor, stod klart til bruk allerede i mars 2003. Det skulle imidlertid gå nesten to år før Stortinget gjorde sitt vedtak om prøveordning.

- Vi har med dette tilbudet fått enda en arena hvor vi kan samhandle med brukerne, også om de medisinske spørsmålene en vanligvis har hatt problemer med å forholde seg til, sier Kjell Erik og sikter til debatten om sprøytepraksis og fare for overdose. - I denne prøveperioden vil vi høste verdifulle erfaringer som forhåpentligvis danner grunnlag for at ordningen blir varig.

Rommet drives av Rusmiddelstaten i Oslo kommune, og har en daglig kapasitet på 40-50 brukere.

Til sammen har sprøyterommet fem ansatte med både sosialfaglig og helsefaglig kompetanse, samt lang praksis i arbeid med tunge rusmiddelmissbrukere. De ansatte har ansvar for å kontrollere rusmiddelmengden som brukeren har med seg, og dele ut injeksjonsutstyr. De kan også gi brukeren veiledning og instruksjon, men ikke hjelpe med selve injeksjonen.

En må være over 18 år for å kunne benytte sprøyterommet, og det eneste som tillates i lokalet er injeksjon av heroin. Bruk av alle andre stoffer, samt kjøp og salg av narkotika, er strengt forbudt og kan medføre utestenging. Brukerne må være registrert, og kunne identifisere seg hver gang de skal inn i sprøyterommet. Personalia, rushistorie, fysisk tilstand og andre relevante opplysninger blir registrert i en egen database. For tiden er det rundt 191 registrerte brukere av rommet, og kapasiteten er nå sprengt.

- Vi er taknemlige for den tryggheten tilbudet representerer for disse brukerne, men det er synd at så mange står uten tilbud. Nå må en se videre på

Avdelingsdirektør Kjell Erik Øie er glad for at sprøyterommet nå er åpnet, og ser frem til videre utvikling av brukertilbudet.

kapasitetsspørsmålet, og eventuelt utvidet åpningstid. I dag er det åpent fra kl 10 til 16, noe som ekskluderer en stor del av brukergruppen. I tillegg må en finne en løsning på hvordan åpne opp for å kunne bruke heroin som ikke injiseres. Vurderingen om eget røykerom for å kunne røyke heroin fremfor injisering, er i gang. Det er tydelig at sprøyterommet ennå ikke har funnet sin endelige form, og vi ser frem til videre drøftinger om hvordan utvikle tilbudet til det beste for brukerne i denne gruppen, avslutter Kjell Erik Øie.

Tekst og foto: Margrethe Høyaldsvik

FORMÅLENE MED SPRØYTEROMMENE ER Å:

- bidra til økt verdighet for tungt belastede narkotikamisbrukere
- gi økt mulighet for kontakt og samtaler mellom rusmiddelmissbrukerne og hjelpeapparatet
- bidra til å forebygge infeksjoner og smitte
- å redusere antallet overdoser og overdosedødsfall

Gratis advokatbank etter TV-aksjonen

Nå kan Kirkens Bymisjon ta ut advokattimer for bla beboere, brukere og institusjoner fra en gratis advokatbank. "Banken" med timer for fri rettshjelp er resultatet av en dugnad fra advokater i Advokatforeningen under TV-aksjonen i fjor høst.

Gavedugnaden fra advokatstanden overgikk selv det initiativtaker Berit Reiss-Andersen kunne forutse. Hun er selv advokat og tidligere styremedlem i Kirkens Bymisjon. Hun har lenge sett det udekkede rettshjelpsbehovet hos Bymisjonens brukere.

Da TV-aksjonen Hjerterom var under oppbygning utfordret hun sine kolleger til å kontakte hverandre for å samle gratis advokattimer til bruk i Kirkens Bymisjon og Rådet for psykisk helse. Målet var 2000 gratistimer. Kollegaaksjonen startet et skred av giverglede blant advokatene og på noen dager var det gjort avtaler om mer enn 6500 timer til rådighet for de to organisasjonene.

-Advokater ønsker også bidra der noen virkelig trenger det, sier entusiastene Berit Reiss-Andersen. -Også advokater vil gjerne bruke sin kompetanse og tid til noe mer enn formaliteter og inntjening. Jeg kjenner ikke til at en sam-

Advokat Berit Reiss-Andersen Foto: Marit Aschehoug, Advokatbladet

let advokatstand har dratt lasset sammen for en felles sak på en slik måte tidligere, sier hun.

Advokatbistanden kan dreie seg om både enkeltpersoners behov som f.eks arvesaker, temakvelder om juridiske muligheter og rettigheter, advokatvakter for veiledning, eiendomsforvaltning osv.

Advokattimene utgjør en stor og vesentlig ressurs for et miljø som vanligvis ikke kan ta seg råd til advokathjelp.

Berit Reiss-Andersen er selv "banksjef" for tildelingen av timene til Kirkens Bymisjon. Hun mottar behovsmeldinger fra bymisjonsledere, og får fordelingshjelp av blant andre advokatkollega Sigurd Knutzon.

- Vi er opptatt av at det skal være gjensidighet i dette. Vi vil både gi og lære. Flere av giveradvokatene vil gjerne møte bymisjonsarbeidet på nært hold og bli bedre kjent med hverdagen på virksomhetene.

- Det er fantastisk raust av advokatene å gi av sin tid og sine ressurser på denne måten. Dette betyr hjelp til dem som sliter aller mest med å hevde sine rettigheter, sier generalsekretær Helen Bjørnøy i Kirkens Bymisjon.

B-BLAD

På vår side

På denne siden viser bladet Bymisjon ord og uttrykk fra brukerne og gjestene ved de mange bymisjonstiltakene. Brukerne preger sterkt bymisjonshverdagen og har viktige ting å formidle i tekst og bilder.

En figur i tyll og lekre farger. Kanskje dukker den opp som innstallasjon i ditt nabolag?

Audbjørn er aktivtør og fast gjest på Aktivitetshuset Prindsen. Han har laget fot-logoen som signaliserer den lange veien for mange av brukerne.

Aktivitetshuset Prindsen er et sted for mennesker med psykiske problemer og/eller rusproblemer i bydel Grünerløkka-Sofienberg. Aktivitetshuset Prindsen er et uformelt miljø- og aktivitetstilbud. Målet er å inspirere og legge til rette for meningsfulle aktiviteter og godt fellesskap. Huset er åpent alle hverdager (samt en del helligdager).

Kunst mot vanskelig hverdag

- I disse ukene har jeg satt klokka på ring hver morgen for å få med meg alt de har lært oss. Jeg har grått fordi det er over. Slik snakket enkelte av kunstnerne da Aktivitetshuset Prindsen i Oslo inviterte til "vernissage" med egne produkter i vinter.

Kunst i flerfoldige former og formater var utstilt på Aktivitetshuset Prindsen. Under vernissagen var det snorklipping, høye glass og kunstnerne var tilstede. Resultatene var imponerende.

På bare fire uker hadde en gruppe voksne kunst- og håndverkstudenter hatt praksis på huset, og ledet brukerne til å uttrykke seg kunstnerisk innen tegning, maling, datagrafikk, skulptur, toving, collage-arbeider og fotokunst.

Ruspause for kunsten

En av husets faste brukere gjennom flere år bruker store ord både om opplæringstilbudet og den kunstneriske prosessen: - I disse ukene har jeg satt klokka på ring hver morgen for å få med meg alt de har lært oss. Jeg har latt være å ruse meg for å lære mest mulig. Jeg har grått fordi det er over. Flere enn meg har sittet her "blodnyktre" og jobbet med egne uttrykk. Dette har betydd mer.

"Vil ikke se det". Et maleri som viser kynismen og avvisningen av rusmiljøet i Oslo sentrum. Rusmisbrukerne er uten ansikt. Slik føler de seg ofte...

En annen leser et dikt med takk til kunstlærerne: Jeg har gledet meg til hver dag. Det betyr så mye å møte respekt og forståelse for oss som er blant de såkalte "taperne". Takk for tiden dere brukte på oss.

Lang vei

Kunstproduktene er langt fra taperprestasjoner: Malerier og tegninger med stor symboltyngde og fargeglede, imponerende grafikk laget med dataprogrammer, en aktivtør og fast gjest har laget husets egen logo i form av en fot – for å vise at veien har vært lang å gå for de fleste på huset. En egen hjemmeside er lagt ut på nett, i et hjørne står en fargesterk kjolemoell i lilla tyll og fristende toveting fyller et helt bord.

Av Per Frogner